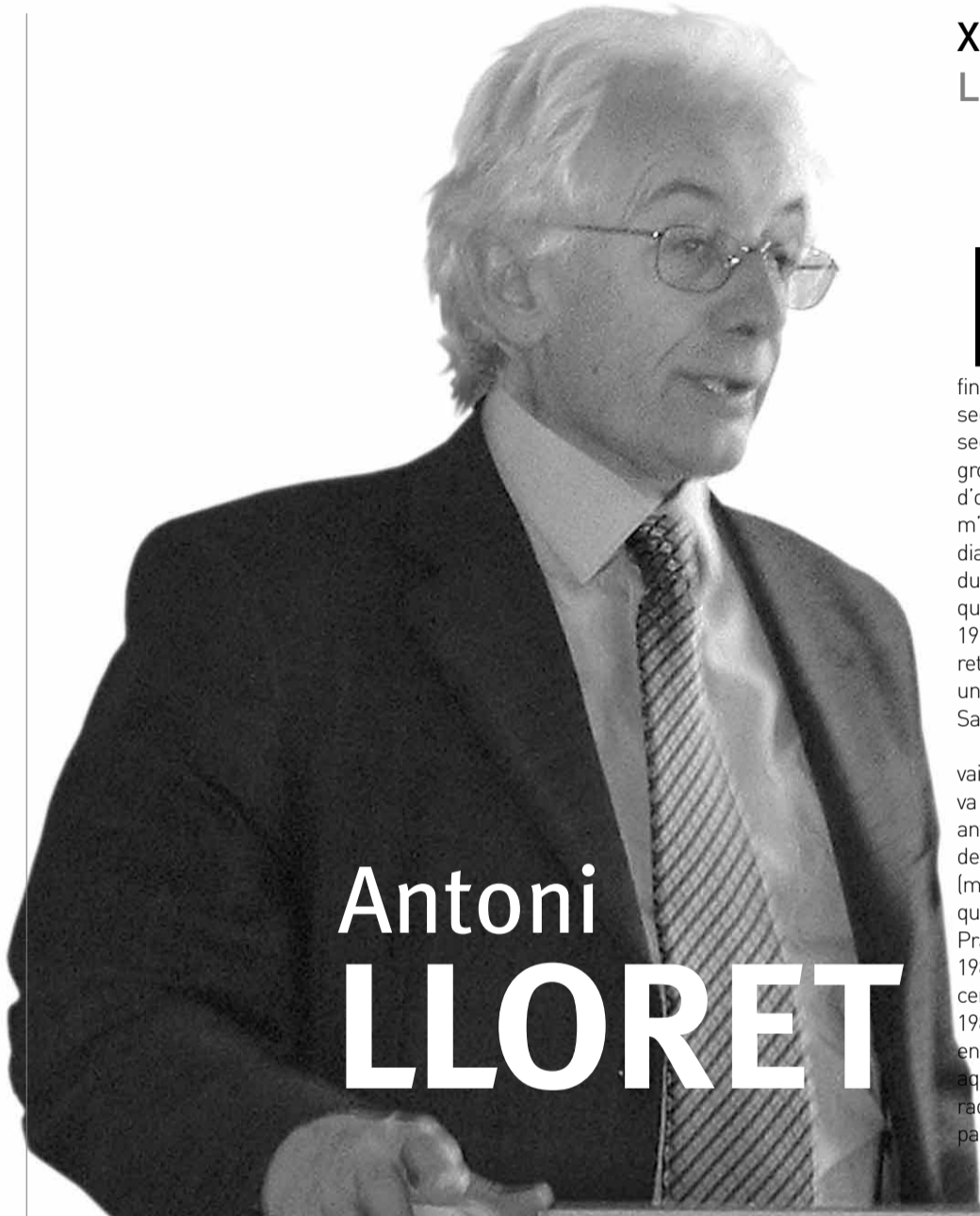
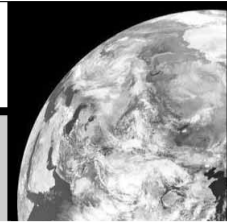

ANTONI LLORET

Antoni LLORET

XAVIER GARCIA: LES MEVES CONVERSES ECOLOGISTES

El professor Lloret s'acosta als 70 anys, que farà el pròxim 13 de maig, segons em concreta en una recent conversa telefònica. El temps passa –o això diuen–, fins i tot per a un físic com ell, que va aconseguir la proesa de congelar una flama, segons llegeixo en una crònica que Milagros P. Oliva va publicar a *El País*, el 30 d'octubre de 1985. D'Antoni Lloret ja no m'estranya res. A la seva edat –que avui en dia no n'és cap– manté aquell aire de seducció dels seus quaranta-i-pocs anys, quan el vaig començar a tractar, entre el 1978 i el 1979, i quan la seva figura facial es retallava sobre el nostre cel nuclear amb un relleu que em recordava el de l'artista Sandokan, el que les enamorava totes.

No podria datar exactament el dia que el vaig veure per primer cop, però segur que va relacionat amb dos o tres fets d'aquells anys, que per ordre cronològic són: l'accident a la central nuclear d'Harrisburg (març de 1979), les trobades ecolocinètiques a la Universitat Catalana d'Estiu, a Prada de Conflent (els estius de 1979 a 1982) i la Comissió Parlamentària sobre la central nuclear d'Ascó, dels anys 1980 i 1981. Tot allò formà un sofregit d'activisme, enmig del qual el professor Lloret –que aquells anys, poc abans del retorn de Tarradellas, el 1977, començava a sovintejar el país per proclamar-hi l'Onzena Benaventu-

rança, la de l'energia solar– sempre hi posava l'equanimitat mesurada de qui s'ha passat moltes hores al laboratori, da-li que da-li en l'intent de fer un ús socialment més responsable de les tecnologies de l'energia.

L'INFORME SOBRE HARRISBURG

La notícia de l'accident d'Harrisburg projectà el nom del doctor Lloret al coneixement del gran públic, ja que el president Tarradellas –en ple debat i polèmica sobre la construcció dels dos reactors d'Ascó– va encarregar-li un estudi-enquesta sobre els problemes de seguretat de la indústria electronuclear posats en relleu per l'esmentat accident, tot advertint al professor que «no tinc cap competència en matèria nuclear, però vull dir la veritat als catalans». Aquella «veritat», Lloret la va anar traient després de múltiples entrevistes amb responsables de la seguretat nuclear i amb científics crítics, a Cambridge, a Middletown i a Washington, quan van posar de manifest els múltiples dèficits, als mateixos EUA, dels reactors PWR (reactors d'aigua a pressió), que eren els mateixos que la Westinghouse havia facturat a Ascó. En una declaració del doctor Robert D. Pollard, al final de l'informe, recomanava al Consell de la Generalitat «procurar parar el programa de construcció de centrals PWR, perquè als EUA ja sabem que caldrà fer-hi grans modificacions».

Tant important com el contingut de l'informe són els «comentaris personals» de Lloret sobre la indústria nuclear en general i a Catalunya, a la llum dels esdeveniments, on, en síntesi, destaca que la gran indústria dels EUA va tractar Catalunya –a través d'Espanya– com una colònia importadora de tecnologia, sense certificació d'origen ni capacitat d'assimilació; que les empreses «catalanes» van jugar aquest joc, a costa de greus problemes de seguretat per a tot un país; que el desenvolupament de la indústria nuclear és una «qüestió política» i que, per tant, «abocats a fer aquest gran esforç econòmic (amb relació a una energia nuclear el màxim de segura, però sempre potencialment perillosa), potser més valdria –aconsellava el professor–, que examinem si no fóra més convenient que ens decantéssim per les solucions no perilloses de l'energia solar o d'altres».

Però tot va ser en va: els problemes a Ascó foren múltiples, les obres continuaven enmig d'un malbaratament econòmic gegantí, a fora creixia la indignació –atiada per un alcalde, Joan Carranza, desbordat–, mentre els «Pares de la Pàtria» estaven ocupats redactant Constitució i Estatut. El març de 1980, amb l'elecció de Jordi Pujol com a president, significà la pèrdua de tota esperança per a un redreçament energètic de Catalunya, tal com havia proposat el professor Lloret. El Parlament d'aleshores, amb còmoda majoria per a

El nostre Sandokan solar

El professor Antoni Lloret i Orriols (Barcelona, 1935), llicenciat i doctorat en Ciències Físiques per les Universitats de Barcelona i París (Sorbona), és un dels nostres científics en actiu amb més predicament. De la recerca en física nuclear de les altes energies –que l'ocupà de 1960 a 1977 en diversos establiments investigadors de París, Madrid, Estrasburg i Ginebra– passà a dedicar-se intensament a la recerca solar fotovoltaica, tractant de trobar nous materials que servissin per a la millor captació de l'energia del sol i la seva conversió en electricitat. Autor de nombrosos treballs premiat diverses vegades, cap al 1992, després d'un exili europeu de trenta anys, tornà definitivament a Catalunya, al servei de la qual, des de Barcelona i amb visió transfronterera, va crear –i n'és el director– l'Agrupació Euroregional dels Sistemes Fotovoltaics, dins el Parc Científic de Barcelona.